

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Ḥamishah ḥumshe Torah

‘im 3 targumim ... pe. Rashi, u-ferush Rashbam u-ferush Mikhlal yofi min
R. Shelomoh ben Melekh u-ferush Be’er reḥovot ‘al diḳduḳe Rashi ...
ve-Sefer ha-Ḥinukh me-Rabenu Aharon ha-Levi be-sof kol ḥeleḳ

Sefer Va-yiḳra

Shelomoh ben Yitṣḥaq

Frankfurt de-Oder, 544 [1783 oder 1784]

"

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9951

ויקרא טו יו מצורע אחרי מות

זכר עליה הכהן לפני יהוה מזוב שטמאתה : לא והזרתם את בני ישראל משטמאתם ולא ימתו בשטמאתם בשטמאתם את משכני אשר בחוקם : לב זאת תורת הזב ואשר תצא ממנו שכבת זרע לשטמאתה : לג והדנה בגדתה והזב את זובו לזכר ולנקבה ולאיש אשר ישכב עם שטמאה :

צ ע"דו סימן : ומפסירין וארכעה אנשים מלכים ב סימן ז :

אונקלוס

עלתא ויכפר עליה כהנא קדם יי מדוב סאובתה : לא ותפרשון ית בני ישראל מסואבתהון ולא ימרתון בסואבתהון בסאביהון ית משכני דביניהון : לב דא אורייתא דרובנא ודרתפוק מניה שוכבת זרעא לאיסתאבאבה : לג ולדסאובתא בריחוקא ולדראיב ית דוביה לדכר ולנוקבא ולגבר דישכוב עם מסאבתא :

פ פ פ

א ומקיל יי עם משה בתר דמיתו תרין בני אהרן בקרוביהון אשתא נוכריתא קדם יי ומיתו : ב ואמר יי למשה מליל עם אהרן אחרך ולא יהי עליל בקל עידן לקודשא מגיו לפרוכתא לקדם כפורתא דגל ארונא ולא ימות ארי בעגנא אגא מתגלי על בית כפורתא : ג בקא יהי עליל אהרן לקודשא בתור ברתורי לחטאתא ודכר לעלתא : ד כתונא דבוצא דקודשא ולבש ומכנסין דבוץ יהון על בקריה ובהמניא דבוצא ייסר ומצנפתא דבוצא יחית ברישיה לבושי עדת קודשא אגון ויסחי במיאי ית בקריה וילבשינן : ה ומן כנשתא דבני ישראל

פ פ פ

יו א ידבר יהוה אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבתם לפני יהוה ויקחו : ב ויאמר יהוה אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בקרעת אל הקדש מבית לפרכת אל פני הכפרת אשר על הארץ ולא ימות כי בענן אראה על הכפרת : ג בנאת יבא אהרן אל הקדש בפר בן בקר לחטאת ואיל לעלה : ד כתנת בור קדש ולבש ומכנסים בור יהיו על בשרו ובאבגט בור יחגר ובמצנפת בור יצנף בגדי קדש הם ורתץ במים את בשרו ולבשם : ה ומאת קודשא אגון ויסחי במיאי ית בקריה וילבשינן :

מצוה קס"ד

מצוה קס"ה

יסב

דשי

סבין סוף נדה לתולת נדה שכל שלשה רצופין שיראה כאלו עטר זום הללו תהא זבה : (לא) והזרתם . חן מורה אלא פרישה וכן (ישעיה א) מורה חסור וכן (ברשית מט) מורה אחיו : ולא ימותו בסואבתה . הרי הכרת של מטמא מקדז קריו מיתה : (לב) זאת תורת הזב . כעל ראיה אחת ומהו תורתו ואשר תכל מעטו שכבת זרע הרי הוא כעל קרי ש"ח טומאת ערב : (לג) והזב את זובו . כעל שתי ראיות וכעל שלש ראיות שנתרן מפורשת למעלה : חסלת זאת התיה (א) וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן וכו' : מה תלמוד לומר (ס"ח חן חנו יודעים מה נחמו לו כדכור ראשון) ביה דכי חנעור בן עזריה מוסלו מסל לחולה שכנס אלנו רובת חסור אל תחכל זינן ואל תשכב בטמא . כח חסר ואחר לו אל תחכל זינן ואל תשכב בטמא שלח תקנות כדן קשית פלוגי זה זרנו יתר זין הרשון לכך נאמר תמרי ימת שני בני אהרן : (ב) ויאמר ה'

ויבפר עלה בהגיה קדם יי כרוב סאובתה : לא ותפרשוני את בני ישראל מן סאובתתון ותפרשוני מן גשיהון
סמיד לנסתהון ולא יסתמך עליהון דימותהון מטול סאובתהון בסאובתהון את משכני דתכו אמר שכינתי שקרא בגיהון :
לב נא גיבת אחיבת דובנא ופון דוסוק מניה שובבת ורעא לאיסתאבא פה : לג ולדסאיבתהא בעידתי דישוקה
ולבגייב את די ביה לךבר או לנוקבא ולגבר די ישמש עם מסאבתה קר אליו יהוון זהירין ויבסאבתהון נבד זכרון גרמון
נת קורבניהון מטול למבפרא עליהון :

פ פ פ

וידבר א ומליל יי עם משה מן פתר דמיתו תרין בני
דארתו בהגיה דבבוא גבמו קרוביהון אישא
בריא קדם יי ומיתו באשא מצלתהא : ב גאמר יי וגוי

ירושלמי
תרין בני דארתו בקרוביהון אשא פרא :

מז לניו לפרגודא לקדם פפורתה ארום בעגני איתרי שבינתי מתגלי על בית פפורי : ג בהדא מידה יהו עליל ארתו
לקידשא פתור בר חזרי דלא עירובין לקרבן חטאתא ודבר לעלתא : ד ביהגיה דבויז מילת קודשא יקבש
ואורקמין דבויז מילת יהו על בישוריה ובקמורא דבויז מילת יצר ומצניפא דבויז מילת גטיבס ברישיה לבושי
קידשא הינון ברם בלבושי דהבא לא יהו עליל מטול דלא ודבר חובת עיגלא דהבא ובזמן מעליה יסחי את בישוריה
בפרקעין סאווין דמיו וילבישיגון : ה וטן בגישתה דבני ישראל יפב תרין צפירי בני עזו דלא עירובין לקרבן

חטאתא

רש"י

ה' אל משה דבר אל אהרן ואהרן ואל יבא - שלא ימות כדרך שמתו בניו : ואל ימות - שאם בא הוא מת : כי בעגן אראה
כי תמיד חני נראה עם עם עמוד עכני ולפי גלוי שכינתי עם זוהר של ירגיל לכה זהו פשוטו - ומדרשו לא יבא כי אם בעגן הקטרת כיום
הכפורים : (ג) בואת - גמטריא שלו חרבע חלות ועשר רמון לבית ראשון : בואת יבא אהרן וגו' - חף ולא כלל עת כי אם
כיום הכיפורים כיום שפורט בסוף הפרשה (ויקרא) כחודש השביעי כעשור למש : (ד) כהגות בדוגו' - מוגד שמינו משמש
לפניו בשמחה כגדים שהיא משמש בהן בחזן שיש בהם זהב לפי שחין קטיוגור כעשה סניגור (ד"הכו) אלא כארבע ככין הדיוט וכולן שלבא :
קדש ילבש - (ת"כ) שיהיו משל הקדש : יצנף - כתרנונו ימית כרישיה ינח בראשו כמו (בראשית לט) יתנח בגדו
ואחתתיה (ח) ורחץ במים - חותיהו סעון טבילה ככל חליפותיו - (יובאל) וחמש פעמים היה מחליף מעבודת פנים
לעבודת חוץ ומחזק לפנים - ומשנה מסגדי והס לכגדי לבן ומסגדי לבן לכגדי זהב וככל חליפה טעון טבילה וטני קדושי ידים ורגלים מן
הבגור

באר רחובות דקדוקי רש"י

(א) משום דעגין מנפנת (כל"א הויב) ידועה שהיא מקפת וסוכבת כל הראש ובאמת לא יתכן כאן לומר דהיתה מקפת כל הראש דר"ש
בעגמו פירש לעיל בסדרת תנוה כד"ה כפתיל תכלת וכו' עד לחדנו שהונפנת למעלה כגובה הראש ואינה עמוקה ליכנס בה כל
הראש ע"כ לשונו לכן הוצרך לפרש כאן כתרנונו ימית כרישיה (ואל לויגן חויף זיין קאפף) ובאמת חייבה מקפת כל הראש רק מונמת למעלה
כגובה

רשב"ם

אהרי מות (א) סוהר את אהרן שלא ימות ככניו על כ"הת מקדש שלא כדת : (ב) כי בעגן אראה על הכפורת - (לטיקן)
(ס"א לפי) פשוטותוק עמוד העגן חני נראה כל ענה על הכפורת כדכתיב ודיכרתי אתן מעל הכפורת מוכן
טני

מכלל יופי

(לא) (והזרתם) - ענין הפרישות : (לג) (והרוה) -
ענינו והחולה והיא הגדה וקראוה חולה לפי שאין אשה
רואה דם שאין ראשה ואיבריה ככדים עליה : (בגדתה) -
שם סמוך ענין רוחוק :
טז אחרי מות (ג) (בואת יבא אהרן) - אין בכתוב
זכר לנקבה אבל בא בחסרון
אצורה רוצה לומר ובואת האמירה ומוענינו תבין חסרנו :

בקרבתם

(א) בקרבתם שם הפועל והא לקרבה אל הנלחכה
שבה תי"ו כמנהג"ה"ה הנקבה והטעם
בקרבתם לפניה' להקטיר קטרת כענין כגשתם אל המזבח :
אוסעמו שנגסו לפני לפנים על כן דבר אל אהרן אחיך ואל יבא כל
עית אל הקדש ולא ימות כמו שמתו בניו :
(ב) כי כעגן - מלת כיתשמש במקושרק כמו כי שרה
שמה כי כרמוכ ללון כי ערות אהרן וכן כי כישבן

ע נפירוש

ענת בני ישראל יקח שני שעיירי ענים
 לחטאת ואיל אחד לעלה: ו והקריב אהרן
 את פר החטאת אשר לו וכפר בעדו ובעד
 ביתו: ז ולקח את שני השעירים והעמיד
 אתם לפני יהוה פתח אהל מועד: ח
 ונתן אהרן על שני השעירים גרלות גורל
 אחד ליהוה וגורל אחד לעזאזל: ט והקריב
 אהרן את השעיר אשר עלה עליו הגורל
 ליהוה ועשהו חטאת: י והשעיר אשר
 עלה עליו הגורל לעזאזל יעמדתי לפני
 יהוה לכפר עליו לשלח אתו לעזאזל
 המדברה: יא והקריב אהרן את פר
 החטאת אשר לו וכפר בעדו ובעד ברתו
 ושחט את פר החטאת אשר לו: יב ולקח
 ב' ת מלא המחתה גחלי אש מעל המזבח
 מלפני יהוה ומלא חפציו קטרת סמים דקה
 והביא מבית הפרכת: יג ונתן את הקטרת
 על האש לפני יהוה וכסר: יד ענן הקטרת
 את הכפרת אשר על העדות ולא ימות:
 יד ולקח מזבם הפר והנה באצבעו על
 פני הכפרת קדמה ולפני הכפרת יזה שבע
 פעמים מן הדם באצבעו: טו ושחט את
 שעיר החטאת אשר לעם והביא את דמו
 אל מבית הפרכת ועשה ארבע דמו כאשר
 עשה לדם הפר והנה ארתו על הכפרת
 ולפני הכפרת: טז וכפר על הקדש
 מטמאת בני ישראל ומפשעיהם לכר
 חטאתם ובן יעשה לאהל מועד השכן אתם
 בתוך

כראש
 עמוד ביה
 שמו סימן

יסב תרין צפירי עזין לחטאתא ודבר חד
 לעלתא: ו ויקריב אהרן ית תורא דחטאתא
 דליה וכפר עלוהי ועל איגש ביתיה:
 ז ויסב ית תרין צפירין ויקים יתהון קדם
 יי בתרע משבן זמנא: ח ויתן אהרן על
 תרין צפירין עדבין עדבא חד לשמא דיי
 ועדבא חד לעזאזל: ט ויקריב אהרן ית
 צפירא דסליק על זוהי עדבא לשמא דיי
 ויעבדינה חטאתא: י וצפירא דסליק
 עלוהי עדבא לעזאזל יתקס בדתי קדם יי
 לכפרא עלוהי לשלחא יתיה לעזאזל
 למדברה: יא ויקריב אהרן ית תורא
 דחטאתא דליה וכפר עלוהי ועל איגש
 ביתיה ויכוס ית תורא דחטאתא דליה:
 יב ויסב מלי מחתתא נומרין דאישא
 מעזוי מדבחה מן קדם יי ומלו חופנותי
 קטורת בוסמין דקיקין ויעיל מניו לפרוכתא:
 יג ויתן ית קטורת בוסמיא על אישתא
 קדם יי ויחפי יענן קטורתא ית כפורתא
 דעל סהדותא ולא ימות: יד ויסב מדמא
 דתורא וידי באצבעיה על אפי כפורתא
 קדומא ולקדם כפורתא ידי שבע זמנין
 מן דמא באצבעיה: טו ויכוס ית צפירא
 דחטאתא דלעמא ויעיל ית דמיה למניו
 לפרוכתא ויעביד לדמיה כמא דעבד לדמא
 דתורא וידי יתיה על כפורתא ולקדם
 כפורתא: טז ויכפר על קודשא מסואבת
 בני ישראל ומקדשהון לכל חוביהון ובן
 יעביד

חשאתא ודבריה ללקחא : ו וקרב אהרן ית הורא דחטאתא דהוא מן מואנה ויכפר באשתעות מיליא עלוי
 ועל אינש ביתיה : ז ונפס ית מרון צפירין וקס ומהון וגוי : ח ויהו אהרן על מרון צפירין ערבין שוין ערבא
 חד לשמא בן ושרבא חד לעזאול ושרבא בקלפי ויופקינו וטלקינו על צפיריא : ט ויקריב אהרן ית צפיריא
 דסלק עלוי ערבא לשמא בן ויעבדיניה קרבן חטאתא : י וצפירא דסלק עלוי ערבא לעזאול יתוקם בתיו קדם
 לכפרא על סרנות עמא בית ישראל לשקרא ויהי למקמת באמר מרף וקשי דכמדקרא דצוק דהוא בית חרורי :
 יא ויקרב אהרן ית חירא דיהי ויכפר באישתמעות מיליא עלוי ועל אינש וגוי : יב ויפס מלי מתחיתא גוקרון
 לחשו דאינש מעלרי כדקרא מן קדם יי וקלי הוקפוי קטורת בוסמין בהישין ויעיל מן לגוי לפרגודא : יג ויהו ית
 קטורת בוסמין על אישתא קדם יי ויהפי ענו מן קטורתא ית בפורקתא דעל סהריתא ולא ימות באשא מצלקתא קדם
 יד ויפס מן אדמא דתורא ודי באדקעיה ויפניא על אפי בפורקתא לרתיס קידוקא ולקדם בפורקתא ודי שבע
 זמניו מן אדמא באדקעיה ויפניא : טו ויכוס ית צפירא דחטאתא דמן ממונא דעמא ויעיל ית אדמא דצפירא
 מלגוי לפרגודא ויעביד לאדמיה חי קמא דעבד לאדמא דתורא ודי ויהי וגוי : טז ויכפר על קורשא באישתמעות
 מיליא

רשי

בכור : (ו) את פר החטאת אשר לו . האמור למעלה ולמזך כאן שמשלו הוא כחולא וטל זכור : וכפר בעדו ובעד ביתו .
 (ז) ויהו אהרן על שני השעירים גורלות . מעמיד אחד ליונין ואחד בצדאל
 ונותן שתי ידיו הקלפי ווטל גורל ביונין וחסרו בשמאל ונותן עליהם חת שכתוב בו לשם הוי לשכוחת שכתוב בו לשמאל מיתחלח לצואל :
 עזאול . (יזמא פ"ו ה"ב) הוא זה וקסה זוק נכזה : (כ) שחמר חרף גורה דמכזה : (ט) ועשהו חטאתא . (ת"ב)
 כשוכח הגורל עליו קורח לו שם ותמיד לה חטאת : (י) יעבד הו . כמו יעמד חי על ידי חתים ותרגומו יתקס כד חי . (ג)
 (ה"ב) ויה תלמוד לומר לפי שחמר לשלח אותו לצואל ואינו יודע שלוחו אם למיתת אם לחיים לכך נאמר יעמד חי עמידתו חי עד
 שיסתלח ויכאן שלמותו למיתת : לכפר עליו . שיתודה עליו כדכתיב והתודה עליו ויגוי : (יא) וכפר בעדו וגוי . (ת"ב)
 וידו שני ליוניל חמוי הכהנים מהם כולם קרויים ביתו שחמר (תהלים קלח) בית אהרן כרוכת ה' וגו' ויכאן שהכהנים מתכפרין בו
 (ת"ב) וכל כפרתן חיה חליל על טומאת וזקדס וקדשיא כמו שחמר וכפר על הקודש טומאות וגו' : מעל המזבח . החינוך
 (יזמא מו) : (יב) מלפני ה' : תנן שלפני הפתח והוא דיערבי : דקה : (יזמא מו) ויה תלמוד לומר דקה וכלתכל
 הקטרת דקה היא שחמר (שמות ל"ה) ושתה מואנה דקחלח שחמרקתיו דקה שגויסוים הכשרים יס מחורה למכתת :
 (יג) על האש . שבתין הייתה : ולא ימות . האחס לאשאה כתקנה מייסויה : (יד) והזהבא עבדו . הוא
 אחת כשמיצ : ולפני הכפרת יזה שבע . הרי חחת למעלה וטבע למטה : (טו) אשר לעם . וזה שהפר וכפר על הכהנים
 וכפר השעיר על ישראל והוא השעיר טעם עליו הגורל לשם : כאשר עשה לדם הפר . אחת למעלה ושבע למטה :
 (יז) מטומאות בני ישראל . (ת"ב) על הנכסין מתקדס כטומאה ולא נודע להם כסוף שחמר לכל חטאתם וטמאת היא שנג :
 טפשיעיהם

באר רחובות דקדוקי רשי

בצובה הראש : (ב) לדעת רש"י האלף הכתובה בחלת עזאול בין שתי וינין מן הדין הונכרה להיות אחד שתי וינין וכלו כתיב עזאול
 ותיבה וכלה עורכ תיון יני שרשים מן שורש עז (כל"ה שטחיק) וימן וילת אל דהיאנס כדעטינו לשין קשה כמו זאת חילי הארץ לקח וזה
 שכתב רש"י הר עז וקסה כתיב לשנא והיינו זוק נכזה ועין במפרשים :
 (ג) כתבו הנוקדקים כי יש לשון אחד נקרא לשון הקפצל ועינו שקיבל הפעולה ע"י אמנעו (כל"ה ווארון גימאכט ווארקון) ויקרא
 פיונו

רשבים

שני הכרוכים ואם יראה הכהן ימות לפיכך כשנכנס שום הכשרים ליהו הק"כ להקטיר קטורת כפנים תחילה להחשיך את הבית בעין הקטורת
 ולא כן כי יחדם הפל ודס הזעיר (ס"א ח"ה ד : י"א) וקריב אהרן בצורה את פר החטאת אשר לו וכפר בעדו . יתודה עליו חיד
 ולפי הפסע יביאנו בעורה כדי להקריב אותו לכפרה כמו שפרש לפנינו ושחט את פר החטאת אשר לו : (י) ושלח אותו לצואל המדברה .
 לפי

מכלל יופי

ופירושו ואל יבא כלל ית אל הקדש רק בעין הקטרת אחיה נראה
 אליו וכן כתיב וכסה עין הקטרת את הכבורת אשר על הארון
 ולא ימות :
 (ו) (וכפר בעדו) . עריו : (ח) (לעזאול) . (י) (יעמוד חי) . מבנין הפעל : (טו) (וישחאת
 דמו 22 נב (ג)

בתוך שמונתם : יו וכל אדם לא יהיה
 באהל מועד בבאו לכפר בקדש עד צאתו
 וכפר בערו ובעד ביתו ובעד כל קהל
 שני ישראל : יח ויצא אל המזבח אשר
 לפני יהוה וכפר עליו ולקח מדם הפר ומדם
 השעיר ונתן על קרנות המזבח סביב :
 יט והזה עליו מן הדם באצבעו שבע
 פעמים וטהרו וקדשו משמאת בני ישראל :
 כ וכלה מכפר את הקדש ואת אהל
 מועד ואת המזבח והקריב את השעיר הקי :
 כא וסמך אהרן את שתי ידיו על
 ראש השעיר החי והתנדב עליו ארתי כל
 עונת בני ישראל ואת כל פשעיהם לכל
 חטאתם ונתן אתם על ראש השעיר ושלח
 ביד איש עתי המדברה : כב ונשא השעיר
 עליו ארתי כל עונתם אל ארץ נזרה ושלח
 ארתי השעיר במדבר : כג ובא אהרן
 אל אהל מועד ופשט את בגדיו הפד אשר
 לבש בבאו אל הקדש והניחם שם :
 כד ורחץ את בגדיו במים במקום קדוש
 ולבש את בגדיו ויצא ועשה את עלתו
 ואת עלת העם וכפר בערו ובעד העם :

ידיו קרי

שלישי שני

ואת

רשיו

יעבד למשכן זמנא דשרי עמדון בנו
 סואבתהון : יז וכל אינש לא יהי במשכן
 זמנא במיעליה לכפרא בקודשא עד
 מפקיה ויכפר עלוהי ועל אינש ביתיה ועל
 כל קהלא דישראל : יח ויפוק למדבחה
 דקדם יי ויכפר עלוהי ויסב מדמא דתורא
 ומדמא דצפירא ויתן על קרנות מדבחה
 סחור סחור : יט וידי עלוהי מן דמא
 באצבעיה שבע זמנין ויכניניה ויקדשניה
 מסואבת בני ישראל : כ וישיצי מלכפרא
 על קודשא ועל משכן זמנא ועל מדבחה
 ויקריב ית צפירא תניא : כא ויסמוך
 אהרן ית חרתין יהוהי עד ריש צפירא
 תניא וינדי עלוהי ית כל עונת בני ישראל
 וית כל מדבריהון לכל חטאיהון ויתן ויהון
 על ריש צפירא וישלח ביד נזבר דזמין
 למחר למדבחה : כב וישול צפירא עלוהי
 ית כל עונתהון לארע לא יתבא וישלח
 ית צפירא במדברא : כג וייעול אהרן
 למשכן זמנא וישלח ית לבושי בוצא
 דילבש במעליה לקודשא ויצנעניון סמן :
 כד וינחוי ית בגדיה במיא באחר קדיש

וילבש

מפשעיהם . אף הנכנסין מויד בטוואה : וכן יעשה לאהל מועד . (יזמא נז) כשפ סהז טשזיהס כפניס אחת למעלה ושבע
 למטה כך מוזה על הפרכת סכחין ושיניהס אחת למעלה ושבע למטה : היסוכן אתם בחוך טומאותם . אצ' פסס טמזיס סכוכה כנייהס :
 (יח) אל המזבח אשר לפני ה' . וס מוכח הוהס שהיא לפני ה' כ' הכול ומה חלמוד לומר ויאל לפי סהז הזאות על הפרכת ועוד
 מן המוכח ולפניס וזה וכתנות המזבח אזיקו לנאת מן הזוכח ולחין ויתחיל עקרון טורחית לפיט . (יזמא נח) . וכפר עליו . ומה
 היא כפרתו ולקח מדם הפר ויודס השעיר ועורכו וזה לתוך זה : (יט) והזה עליו מן הדם . אחר שנתן עתנות סלככו על קרנותיו
 מזה שבע הזאות על גגו (ת"כ) : וטהרו . משהסער : וקדשו . לעתיד לבא : (כא) איש עתי . (יזמא סו) המוכן לכך
 מיום חצמול (ד) : (כג) ובא אהרן אל אהל מועד . אמרו רבותינו שלין זה תקונון של חקרא זה וכתנו טעס לדבריהס כמסכת
 ויחל (רף לב) ואמרו כל הפרסיה מולה לא זורה על הקדר מן מוכיאה וו שהיא אחר עשיות עולתו ועולת העם והקטרת אמורי פרו ושעיר
 טעניט

מיבוא מסופאבות בני ישראל ומקוריהו לבל הטאיהו ותקדו עבד וגו' : יו וכל איש לא יהי במשבו זמנא
 קמו מנעליה לבפרא קדקשא על חוביהו וישאל עד זמן מפקיה ויבפר עליו ועל אגש בן ירתיה וגו' :
 יח ויצדד ויסוק מן קדקשא למדקחא דקדם ויבפר עליו באשמתיה מיליא ויבכ מאדקחא דרורא ומאדקחא
 דצפיקא בר הינו מערבין ותו על קרנא מדקחא תוור חוור : יט ונדי עליו מן אדקחא באדקגיעה וימנא שבע
 זמני וידקגיעה ונקדשינה מסופאבות בני ישראל : כ ויפסוק מן למכפרא על קדקשא ועל בושפן זמנא ועל מדקחא
 באישמתיה מליא ונקרב ית צפיקא תיא : כא ויפסוק אחרו ית פרתין ודי בסיקרא קרא ית וימניה על שקמאליה
 על ריש צפיקא תיא וינדי עליו ית כל עניית בני ישראל וית מרוריהו לכל הטאיהו ויתו יתרוו בשכונערה אמירא
 וימפרשא בשקמא רבא ונקרא על ריש צפיקא ויפסוק בר גבר די קפזו מן אשקדו למקדו למדקחא דצוק דרורא בית
 תהורי : כב ויסובר צפיקא עליו ית כל חוביהו לאתר צדקא ויפסוק נקרא ית צפיקא למדקחא דצוק ויפסוק צפיקא
 על טווביא דבית תהורי ונקדשינה רום זקא מן קדם וימרת : כג וישאל אחרו ויבני למשפן זמנא וישלח ית
 לבישי כוצא דמלת דלבש קמו מנעליה לקדקשא וינעניענו מן : כד ויפסי ית בישרניה קמוי באתר קדיש וילביש
 ית

רשי

טעמית כחן כנגדי והכ טוובא ומוקדשו ופושטן ולוכס כנגדי לכן : ובא אל אהל מועד . להוציא את הכף ואת העמדתה שקטור כה
 הקטורת לפני ולמנים : ופשט את בגדי הבר . אחר שהוציאה ולוכס כנגדי והכ לתמיד של בין הערכים והוא סדר העבודות . תמיד של
 שחר כנגדי זהב . ועבודת פרו ושעיר הפנימיית וקטרת של מחתה כנגדי לכן . ואלו נולד העם ומוקדת המוספין כנגדי זהב . והולאת
 כף ומוחתה כנגדי לכן . ושירי המוספין ותמיד של בין הערכים וקטרת ההיכל שעל מזבח הפנימי כנגדי זהב . וסדר העקריות לפי העבודות
 כך הוא : ושלח את השעיר כשדכר ורחן את כשרוכמיס וגו' . וילא ועשה את עולתו וגו' ואת חלב הקטאת וגומר ועל הפרשה
 עד ואחר יבא אל העמדה ואחר כך ובא אהרן : והניח שם . מלמד שטעונן גזירה ולא ישתמש באותן ארבעה כנגדים ליום הכפרים
 אחר : (כד) ורחן את כשרוגו' . (יומא לב) למעלה למזנו מרחן את כשרו ולכסס שכזהו ויטענה מפניו והכ להגדי לכן טעון
 טבילה (שכחות טבילה פשט כנגדי זהב שעבד כהן עבודת תמיד של שחר ולוכס כנגדי לכן לעבודת היום) וכלו למדנו שכזהו מטעם חובגדי לכן
 לכנגדי זהב טעון טבילה : במקום קדוש . (ת"כ יומא שם) המקדש בקדושת עזרה והיא היתה כנג בית הפרו וכן ל' טבילות
 הכחות חוכה ליום חבל הראשונה היתה כחיל : ולבש את בגדיו . שמה כנגדים שהיא עובד בהן כלימות הזנה : ויצא . מן ההיכל
 אל האתר שמוכח היעולה שם : ועשה את עולתו . חיל לעולה האמורה למעלה כזאת יבא אהרן וגו' : ואת עולת העם
 יצא

באר רחובות דקדוקי רשי

סימונא דקדוקתת הא כזה הפעל ולא היתה מלת יעמד כשורקתת הי"ד לא היה צריך לרש"י לפרש שהיא לשון הפעל הי"ו
 על ידי אחרים כי כזו מילת כסימונא חכן כעבור דמלת יעמד היא כקמן חטף שאין מדרכו לכא כן לכן הוצרך רש"י לפרש דאף על
 פיו הוה לשון הפעל והיינו על ידי אחרים :
 (ד) רש"י נותן טעם דמסוס כן נקרא האיש ההוא איש עתי מלשון עת (כל"א צ"ט) כי כיום אתמול הווינו לכך לעת עתה :
 מסוס

רשב"ם

לפי פשוטו לשלח אותנו חיל ההרים אשר כמדבר כזו שמנינו כפי פירי מנורעו ושלח את הכזכר החיה על פני השדה לטהרו ממנומאתו : אף
 כאן לטהר את ישראל ויעמותם משלחו אל המדבר והוא עוקם ערעב הכהמות כדכתיב ויבג את האלן אשר המדבר . וכתלמוד
 מדבריות ביינות כוונת טבילה : עזאל . לזר יתירה . כל"א ד' בית ארבעה שהיא מלשון וארבעו . וכן מ"ס של רוקס וחכס יתירות
 לתיוקן פעולה כזו מ"ן של שבעין ועמכון ועשרון (כב) גזירה . ארן חרובה שאין בה טעם תבואה שהיא גזירה ונכרפת מכל טוב :
 (כא) כיד איש עתי : איש הסקי כדרכים ובמדברות ורגיליו ככל עת ששלחן אותנו : וכפר

מכלל יופי

דמו) : בא במקום למד השמוש : (ב) (החי) . פתוחה"ג כהוא פתוחה השעיר דמי' : (כא) דמי' פתחאם
 לא יהיה באהגה וכדף פסוק ק"ו : (איש)
 עתו) . איש מזוטן ללכת שם חילך שם עתים הרבה :
 (כב) (אל ארץ גזרה) . שנכרתה מן הישוב וסן הצטתים

כה ואת הלב הקטאת וקטיר המזבחה :
 כו והמשלח את השעיר לעזאזל וכבס
 בגדיו ורחץ את בשרו במים ואחריו כן יבוא
 אל המזבחה : כז ואת פר הקטאת ואת
 שעיר הקטאת אשר הובא את דמם לכפר
 בקדש ויציא אל מחוץ למחנה ושרפו באש
 את ערתם ואת בשרם ואת פרשם :
 כח והשרף אתם וכבס בגדיו ורחץ את
 בשרו במים ואחריו כן יבוא אל המזבחה :
 כט והיתה לכם לחקת עולם בקדש
 השביעי בעשור לחודש תענו את נפשתיכם
 וכל מלאכה לא תעשו האזרה והגר הגר
 בתוכם : ל בייבוס הנה וכפר עליכם
 לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יהוה
 תטהרו : לא שבת שבתון היא לכם
 ועניתם את נפשתיכם חקת עולם :
 לב וכפר הכהן אשר ימנה אתו ואשר
 ימלא את ידו לכהן תחת אביו ולבש את
 בגדי הגד בגדי הקדש : לג וכפר את
 מקדש הקדש ואת אהל מועד ואת המזבח
 וכפר ועל הכהנים ועל כל עם הקה
 וכפר : לד והיתה זאת לכם לחקת עולם
 לכפר על בני ישראל מכל חטאתם אחת
 בשנה ויעש כאשר צוה יהוה את משה : פ
 רביעי יז א וידבר יהוה אל משה לאמר :
 ב דבר אל אהרן ואל בניו ואל כל בני
 ישראל
 עס אהרן ועם בנוהי ועם כל בני ישראל ותימר להן דין פתגמא דפקיד וי למימר :

וילבש ית לבושוהי ויפוק ויעביר ית עלתיה
 וית עלת עמא וכפר עלוהי ועל עמא :
 כה ונת תרפא דחטאתא וסיק למדבחה
 כו ודמוביל ית צפירא לעזאזל וצבע
 לבושוהי ויסחי ית בסריה במיא ובחרבן
 ויעול למשריתא : כז ונת תורא דחטאתא
 ונת צפירא דחטאתא דאתעל מדמדוהון
 לכפרא בקודשא ופיס למבנה למשריתא
 ויוקדון בגורא ית משכהון ונת בסרהון וית
 אוכליהון : כח ודמוקיד יתהון וצבע
 לבושוהי ויסחי ית בסריה במיא ובחר
 בן ויעול למשריתא : כט ויהי לכוון לקיים
 עלם ביהמא שביעאה בעשרא ליהמא
 תענון ית נפש שתכוון וכל עיבדא לא תעבדון
 וציבוא וגיוהיא דיתנירון בניכוון : ל ארי
 בוטא הרין וכפר עליכוון לדכארה ורזכוון
 מכל חוביכוון קדם יי תדכוון : לא שקא
 שבתא היא לכוון ותענון ית נפש שתכוון קיים
 עלם : לב וכפר כהנא דרבי ית יהודקרי
 ית קורבניה לשמשא תחות אבוהי וילבש
 ית לבושי בוצא לבושי קודשא : לג וכפר
 על מקדש קודשא ועל משכן זמנא ועל
 מדבחה וכפר ועל כהנאי ועל כל עמא
 דקהלא וכפר : לד ורתה ידא לכוון לקיים
 עלם לכפרא על בני ישראל מכל חוביהון
 דדא בשתא ועבד כמא דפקיד וי ית משה :
 א ומליל יי עם משה למימר : ב מליל
 עם אהרן ועם בנוהי ועם כל בני ישראל ותימר להן דין פתגמא דפקיד וי למימר :